

32008F0841

L 300/42

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

11.11.2008.

OKVIRNA ODLUKA VIJEĆA 2008/841/PUP**od 24. listopada 2008.****o borbi protiv organiziranog kriminala**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

98/733/PUP od 21. prosinca 1998. o kažnjivosti sudjelovanja u zločinačkoj organizaciji u državama članicama Europske unije utvrđuje kao kazneno djelo. ⁽²⁾

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 29., članak 31. stavak 1. točku (e) i članak 34. stavak 2. točku (b),

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽¹⁾,

budući da:

(1) Cilj je Haškoga programa unaprijediti zajedničke mogućnosti Unije i država članica u svrhu, između ostalog, borbe protiv međunarodnog organiziranog kriminala. To je cilj koji treba postići, posebno približavanjem zakonodavstva. Potrebna je uska suradnja između država članica Europske unije da bi se suzbile opasnosti i širenje zločinačkih organizacija te da bi se učinkovito reagiralo na očekivanja građana i zahtjeve samih država članica. S tim u vezi, točka 14. Zaključaka Europskog vijeća iz Bruxellesa od 4. i 5. studenoga 2004. navodi da građani Europe očekuju od Europske unije da preuzmu učinkovitiji, zajednički pristup prekograničnim problemima poput organiziranog kriminala jamčeći pritom poštivanje temeljnih sloboda i prava.

(2) Komisija u svojoj Komunikaciji od 29. ožujka 2004. o mjerama koje treba poduzeti za borbu protiv terorizma i drugih oblika teških kaznenih djela smatra da treba ojačati dostupna sredstva potrebna za borbu protiv organiziranog kriminala u EU-u te navodi da će izraditi Okvirnu odluku koja će zamijeniti Zajedničku akciju

(3) Točka 3.3.2. Haškog programa navodi da približavanje materijalnog prava olakšava uzajamno priznavanje odluka i sudskih odluka te suradnju policije i sudova u kaznenim predmetima, a obuhvaća područje posebno ozbiljnog prekograničnog kriminala te da je potrebno dati prioritet područjima kriminala koja se posebno navode u Ugovorima. Stoga je u državama članicama potrebno uskladiti određena kaznenih djela o sudjelovanju u zločinačkoj organizaciji. Time bi ova Okvirna odluka trebala obuhvatiti kriminalna djela tipična za zločinačku organizaciju. Trebala bi štoviše osigurati da izricanje kazne bude u skladu s ozbiljnosti kaznenog djela, za fizičke i pravne osobe koje su ih počinile ili su odgovorne za njihovo izvršenje.

(4) Obveze iz članka 2. točke (a) ne bi trebale utjecati na slobodu država članica da klasificiraju druge grupe osoba kao zločinačke organizacije, primjerice, grupe čija svrha nije materijalna ili financijska korist.

(5) Obveze koje nastaju iz članka 2. točke (a) ne bi trebale utjecati na slobodu država članica da izraz „kaznena radnja” interpretiraju kao izvršenje materijalnih djela.

(6) Europska unija trebala bi se oslanjati na važan posao koji su obavile međunarodne organizacije, posebno Konvencije Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminala (Palermo konvencija), koja je sklopljena u ime Europske zajednice Odlukom vijeća 2004/579/EZ-a ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Mišljenje dano na temelju neobaveznog savjetovanja (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽²⁾ SL L 351, 29.12.1998., str. 1.

⁽³⁾ SL L 261, 6.8.2004., str. 69.

- (7) Budući da države članice ne mogu na zadovoljavajući način postići ciljeve ove Okvirne odluke, koji bi se zbog obujma radnji bolje postigli na razini Unije, Unija može usvojiti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti kao što je navedeno u članku 5. Ugovora o osnivanju Europske zajednice te kao što se primjenjuje u skladu s drugim stavkom članka 2. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom razmjernosti ova Okvirna odluka ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (8) Ova Okvirna odluka poštuje temeljna prava i načela koja priznaje Povelja o temeljnim ljudskim pravima Europske unije, posebno njezini članci 6. i 49. Ništa u ovoj Okvirnoj odluci ne predviđa umanjivanje ili ograničavanje nacionalnih propisa koji se odnose na temeljna prava ili slobode, kao što je zakonito postupanje, pravo na štrajk, sloboda okupljanja i udruživanja, sloboda tiska ili sloboda izražavanja, uključujući i pravo svakoga da s drugim osobama osnuje ili se priključi sindikatima radi zaštite svojih interesa i srodnog prava na demonstracije.
- (9) Zajedničku akciju 98/733/PUP stoga bi trebalo staviti izvan snage,

DONIJELO JE OVU OKVIRNU ODLUKU:

Članak 1.

Definicije

U smislu ove Okvirne odluke:

1. „zločinačka organizacija” znači strukturirano udruženje više od dvije osobe, uspostavljeno u određenom vremenskom razdoblju, koje zajednički djeluju s namjerom da počine kaznena djela koja su kažnjiva oduzimanjem slobode ili za koja se određuje pritvor u najduljem trajanju od najmanje četiri godine ili ozbiljnija kazna, kako bi, izravno ili neizravno, ostvarile financijsku ili drugu materijalnu korist;
2. „strukturirano udruženje” znači udruženje koje nije nasumično uspostavljeno za neposredno počinjenje kažnjivog djela, niti treba imati formalno definirane uloge za svoje članove, neprekidnost članstva ili razvijenu strukturu.

Članak 2.

Kaznena djela u vezi sa sudjelovanjem u zločinačkoj organizaciji

Svaka država članica poduzima potrebne mjere kojima jamči da se sljedeći tip ili oba tipa postupanja vezana uz zločinačku organizaciju smatraju kaznenim djelima:

- (a) postupanje bilo koje osobe koja namjerno ili poznavajući cilj ili opću aktivnost zločinačke organizacije ili njezinu

namjeru da počini dotična kaznena djela, aktivno sudjeluje u kriminalnim aktivnostima organizacije, uključujući i pružanje informacija ili materijalnih sredstava, regrutiranje novih članova i sve oblike financiranja njezinih aktivnosti, znajući da će takvo sudjelovanje pomoći ostvarivanju kriminalnih aktivnosti organizacije;

- (b) postupanje bilo koje osobe koje obuhvaća dogovor s jednom ili više osoba o poduzimanju aktivnosti koja, ako se izvrši, može dovesti do počinjenja kaznenih djela iz članka 1. čak i ako predmetna osoba ne sudjeluje u samom izvršenju aktivnosti.

Članak 3.

Kazne

1. Svaka država članica poduzima potrebne mjere s kojima osigurava da je:

- (a) kazneno djelo iz članka 2. točke (a) kažnjivo najdužom kaznom zatvora od najmanje između dvije i pet godina; ili
- (b) kazneno djelo iz članka 2. točke (b) kažnjivo istom najdužom kaznom zatvora kao i kazneno djelo na koje se odnosi dogovor, ili najdužom kaznom zatvora od najmanje između dvije i pet godina.

2. Svaka država članica poduzima potrebne mjere kojima jamči da se kaznena djela iz članka 2., kao što je utvrdila dotična država članica, počinjena u okviru zločinačke organizacije, mogu smatrati otegotnom okolnosti.

Članak 4.

Posebne okolnosti

Svaka država članica može poduzeti potrebne mjere kojima jamči da se kazne iz članka 3. mogu smanjiti ili da počinitelj može biti oslobođen kazne ako on/ona, na primjer:

- (a) opovrgne kriminalnu aktivnost; i
- (b) pruži upravnim ili sudskim tijelima informacije do kojih ona na drugi način ne bi mogla doći, pomažući im da:
- i. spriječe, okončaju ili ublaže djelovanje kaznenog djela;
 - ii. prepoznaju ili privedu pravdi druge počinitelje;
 - iii. pronađu dokaze;

iv. liše zločinačku organizaciju nezakonitih sredstava ili sredstava stečenih počinjenjem kriminalnih aktivnosti; ili

v. spriječe daljnje počinjenje kaznenih djela iz članka 2.

Članak 5.

Odgovornost pravnih osoba

1. Svaka država članica poduzima potrebne mjere kojima jamči da pravne osobe mogu biti odgovorne za svako kazneno djelo iz članka 2. koje u njihovu korist počini osoba djelujući osobno ili kao dio tijela pravne osobe, te koja je na vodećem položaju unutar pravne osobe, a temelje se na jednom od sljedećeg:

(a) pravu zastupanja pravne osobe;

(b) pravu na donošenje odluka u ime pravne osobe; ili

(c) pravo na provođenje nadzora u pravne osobe.

2. Države članice također poduzimaju potrebne mjere kojima osiguravaju da pravne osobe mogu biti odgovorne u slučaju kada nedostatak nadzora ili nadzora osobe iz stavka 1. omogućuje da u korist predmetne pravne osobe njoj podređena osoba počini bilo koje kazneno djelo iz članka 2..

3. Odgovornost pravnih osoba na temelju stavaka 1. i 2. ne dovodi u pitanje kaznene postupke protiv fizičkih osoba koje su počinitelji ili sudionici u kaznenim djelima iz članka 2.

4. U smislu ove Okvirne odluke „pravna osoba” znači svaki subjekt koji ima pravnu osobnost u skladu s mjerodavnim zakonom, osim država ili javnih tijela koja izvršavaju državne vlasti te javnih međunarodnih organizacija.

Članak 6.

Kazne za pravne osobe

1. Svaka država članica poduzima potrebne mjere kojima jamči da je pravna osoba koja je odgovorna na temelju članka 5. stavka 1. kažnjiva učinkovitim, razmjernim i odvraćajućim kaznama, koje uključuju kaznene ili ne-kaznene mjere, a mogu uključivati i druge kazne kao na primjer:

(a) oduzimanje prava na javne povlastice ili potporu;

(b) privremenu ili trajnu zabranu obavljanja poslovnih aktivnosti;

(c) provođenje sudskog nadzora;

(d) sudsku likvidaciju;

(e) privremeno ili trajno zatvaranje ustanova koje su korištene za izvršavanje kaznenog djela.

2. Svaka država članica poduzima potrebne mjere kojima jamči da je pravna osoba koja je odgovorna u skladu s člankom 5. stavkom 2. kažnjiva učinkovitim, razmjernim i odvraćajućim kaznama ili mjerama.

Članak 7.

Sudska nadležnost i usklađivanje kaznenog progona

1. Svaka država članica jamči da njezina sudska nadležnost obuhvaća barem slučajeve u kojima su počinjena kaznena djela iz članka 2.:

(a) na cijelom ili na dijelu njezinog područja, bez obzira na to gdje je zločinačka organizacija utemeljena ili gdje obavlja kriminalne aktivnosti;

(b) koja je počinio njezin državljanin; ili

(c) u korist pravne osobe koja je uspostavljena na području dotične države članice.

Država članica može odlučiti da se pravila o sudskoj nadležnosti iz točke (b) i (c) neće primjenjivati ili će se primjenjivati samo u konkretnim slučajevima ili okolnostima ako su kaznena djela iz članka 2. počinjena izvan njezinog područja.

2. Kad kazneno djelo iz članka 2. potpada pod sudske nadležnosti više od jedne države članice i kada svaka od država u pitanju može valjano pokrenuti istragu na temelju istih činjenica, tada države članice u pitanju trebaju surađivati kako bi odlučile koja od njih će pokrenuti istragu protiv počinitelja, s ciljem da se po mogućnosti postupci centraliziraju u jednoj državi članici. U tom se smislu države članice mogu poslužiti Eurojustom ili nekim drugim tijelom ili mehanizmom koji je uspostavljen u okviru Europske unije čime bi se olakšala suradnja između njihovih sudbenih vlasti te uskladilo njihovo postupanje. Posebno se uzimaju u obzir sljedeći čimbenici:

(a) država članica na području koje su djela počinjena;

(b) država članica čiji je državljanin ili rezident počinitelj kaznenog djela;

(c) država članica podrijetla žrtava;

(d) država članica na području koje je pronađen počinitelj.

3. Država članica koja prema svom zakonodavstvu još ne izručuje i ne predaje svoje državljane treba poduzeti potrebne mjere za uspostavljanje svoje sudske nadležnosti te, ako je potrebno, za pokretanje istrage protiv kaznenog djela iz članka 2. kada je kazneno djelo počinio njezin državljanin izvan njezinog područja.

4. Ovaj članak ne isključuje izvršavanje sudske nadležnosti u kaznenim pitanjima kao što je odredila država članica u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom.

Članak 8.

Izostanak obveze žrtava da podnose prijavu ili optužbu

Država članica jamči da istraživanje ili progon kaznenih djela iz članka 2. ne ovise o podnošenju prijave ili optužbe žrtve kaznenog djela, barem što se tiče djela počinjenih na području države članice.

Članak 9.

Ukidanje postojećih odredbi

Zajednička akcija 98/733/PUP stavlja se izvan snage.

Uputa na sudjelovanje u zločinačkoj organizaciji u smislu Zajedničke akcije 98/733/PUP u mjerama usvojenim u skladu s glavom VI. Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o osnivanju Europske zajednice tumači se kao uputa na sudjelovanje u zločinačkoj organizaciji u smislu ove Okvirne odluke.

Članak 10.

Provedba i izvješća

1. Države članice donose mjere potrebne za usklađivanje s odredbama ove Okvirne odluke do 11. svibnja 2010.

2. Države članice do 11. svibnja 2010. šalju Glavnom tajništvu Vijeća i Komisiji tekst odredbi kojima se u njihovo nacionalno zakonodavstvo prenose obveze koje su im nametnute na temelju ove Okvirne odluke. Na temelju izvješća koje je doneseno koristeći se ovim informacijama i pismenog izvješća koje je poslala Komisija, Vijeće će do 11. studenoga 2012. ocijeniti opseg u kojem su se države članice uskladile s odredbama ove Okvirne odluke.

Članak 11.

Područje primjene

Ova se Okvirna odluka primjenjuje na Gibraltar.

Članak 12.

Stupanje na snagu

Ova Okvirna odluka stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Luxembourg 24. listopada 2008.

Za Vijeće

Predsjednica

M. ALLIOT-MARIE